

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto . . . . . K 30—
za pol leta . . . . . K 15—
za četrt leta . . . . . K 7.50
za 1 mesec . . . . . K 2.50

Posamezna številka 1 K.

Uredništvo in upravništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 38

Ptuj, 19. septembra 1920

II. letnik

Tovarišu Dr. Milošu Meži.

V soboto, dne 11. septembra smo izročili zemlji vodjo našega mestnega urada g. dr. Miloša Meža. Rojen v Velenju, je študiral gimn. v Celju in Mariboru, visoko šolo pa v Pragi.

Tu se je vneto pečal s študijami raznih filozofov, se poglabljajal v razna verska, gospodarska in druga važna vprašanja.

Študiral je gospodarsko šolo v Heidelbergu na Nemškem, da bi postal organizator gospodarskega življenja na Slovenskem, se zanimal za ustroj bank itd.

Bil je poln idealov in dobrih namer. Manjkalo pa mu je zdravje, manjkala moč oživotvoriti svoje ideje.

To ga je resno onesrečevalo skoz celo življenje, ki mu je ravno vsled njegovega velikega idealizma, fantastičnih načrtov, mističnosti njegove duše, prinašalo dan za dnem posebno še z ozirom na njegovo neozdravljivo živčno bolezen velika razočaranja. O njem veljajo žal Prešernovi stih:

„miru ne najde revež, ako preiše vse kraje, kar jih strop pokriva neba; še le v pokoju tihem hladne hiše, ki pelje vanjo temna pot pogreba, počije, smrt mu čela pot obriše.“

To si čutil, dragi Miloš, in nisi se branil nastopiti poti tje.

Bil si neumoren naroden delavec, izvrsten družabnik, radi smo Te imeli vsi.

Mehka, sanjava je bila Tvoja duša, žal je na njej že dvajsetletje glodala bolezen, ki Ti je grenila življenje, ter Te napravila za mučenika.

Ave, anima candida!

Slovenski javnosti v Ptuju.

Stara Avstrija je, kakor znano, v naših spodnještajerskih mestih in trgih storila vse sploh mogoče, da bi domorodni slovenski življel potujčila in ga prilagodila nemškemu. Iz tega stališča je podpirala gledališča. Tudi v Ptuju je poslovalo stalno nemško gledališče za umetno nemštvo.

Nastale so naravne razmere, Slovenci smo sedaj gospodarji v gledališču. Logično bi bilo, da bi za to vzvišeno kulturno uredbo storili brez ozira na stranke skupno vsi in vsak, karkoli more. Pozitivno delo v tem oziru je bil pa žal malo. Več je bilo osebnostnih intrig, ki so to delo ovirale. Neobhodno potrebno pa je, da živimo vsaj relativno intenzivno kulturno življenje. Če smo preslabi, da bi si ga ustvarili popolnoma sami iz sebe, nam naj priskoči na pomoč naša vlada. To je sedaj naša vlada storila.

Gospod okrajni glavar dr. Pirkmaier nam je sporočil veselo vest, da namerava vlada naše gledališče gmotno podpirati, izraža pa nado, da bo vsa slovenska javnost v Ptuju storila za oživotvorjenje stalnega gledališča vse, kar je v njeni moči.

Na nas je sedaj, da pokažemo pravo

razumevanje za gledališče kot kulturno umetniško svetišče.

Treba je, da podpre akcijo občina s primernim denarnim prispevkom, nudi ugodne pogoje glede prostorov v gledališču, glede kulis itd.

Občinstvo se pozivlja ne samo na žrtve v denarju, temveč v vsem, s čimerkoli se bo moglo na katerikoli način podpirati tozadevni odbor, ki prevzame to stvar v roke.

Opozarjemo že sedaj, da bode treba iz Maribora prihajajočim igralkam in igralcem nuditi stanovanja itd.

Skratka: Vsi na krov za naše stalno umetniško gledališče v Ptuju!

Popis vseh invalidov in družin padlih vojakov v svrhu nakazanja preskrbnin po novi Uredbi invalidih.

Ministrstvo za socialno politiko je izdalo Uredbo o invalidih in družinah padlih vojakov, ki določa nove pokojnine in preskrbnine, oziroma dodatke ter druge državne pomoči omenjenim osebam. Potrebni krediti za to so že zagotovljeni, tako, da bo mogoče v kratkem začeti z nakazovanjem. V to svrhu pa potrebuje poverjeništvu za socialno skrb deželne vlade za Slovenijo najnatančnejši popis vseh oseb, ki imajo pravico do državne podpore po določbah te naredbe. Razposlalo je že vsem okrajnim oblastem in občinskim uradom v Sloveniji naredbo z obširnimi navodili, kako je treba izvesti ta popis.

Popis obsega sledeče kategorije:

1. invalide;
2. družine padlih (umrlih in pogrešanih) vojakov;
3. sirote brez očeta in matere;
4. siromašne bivše internirane in konfirirane civilne osebe obojega spola, ki so zadobile poškodbe ali bolezen;
5. siromašne družine onih oseb, ki jih je sovražnik usmrtil iz političnih ali vojaških razlogov, kakor tudi onih oseb, ki so pomrle za časa internacije ali pozneje, toda radi boleznih, ki so je takrat zadobile ali se jim je poslabšala;
6. civilne invalide in
7. tuje državljane-invalide in družine padlih.

Vsem tem osebam je priznana nova pravica do stalne in izredne pomoči. Civilnim invalidom se bodo dajali umetni udje, prilika za zdravljenje in sredstva za ponovno usposobitev za pridobitveno delo.

Popisovali bodo edinole pristojni občinski uradi stalnega bivališča.

Vsi izkazi morajo biti dogotovljeni že pred koncem septembra. Radi tega naj se zglase nemudoma vse navedene osebe, ki bivajo stalno v svojem kraju, pri županstvu, da jih vpiše v izkaz. One osebe, ki so pristojne v Sloveniji, a se za časa popisa ne nahajajo v občini svojega stalnega bivališča (n. pr. v bolnici, v invalidski šoli, na začasnem potovanju i. t. d.) naj se javijo pisмено občinskemu uradu svojega stalnega bivališča. Oni naši državljani, ki imajo domovinske pravice na področju kake druge pokra-

jinske vlade (Hrvati, Bosanci i. t. d.), se morajo javiti pisмено svoji pristojni domovinski občini, akoravno bivajo morda stalno v Sloveniji. Te osebe ne smejo biti vpisane v izkazu one občine, v kateri bivajo, ker jim mora nakazati preskrbnino pristojna pokrajinska vlada iz svojega kredita. Tuje državljane, k katerim je treba za sedaj prištevati tudi še naše ljudi iz zasedenega ozemlja, popiše županstvo stalnega bivališča.

Vsi invalidi in ostale osebe, ki jih je treba popisati, so dolžne, da se same prijavijo osebno ali pisмено pri pristojnem občinskem uradu, ker bodo v nasprotnem slučaju same nosile posledice. Občinski uradi pa morajo paziti na to, da ne vpišejo v svoje izkaze oseb, ki bi se morale zglasiti v drugi občini; vse take nepravilne prijave morajo odstopiti pristojnemu županstvu.

Pokojnine in preskrbnine, oziroma dodatke bo izplačevala vojaška pokojninska likvidatura v Ljubljani (pozneje delegacija ministrstva financ v Ljubljani), potom poštnega čekovnega urada.

Nujno potrebno ter za države in posameznike velevažno je, da bo izveden ta popis kar najtočneje in brez odlašanja v določenem roku, ker je to prvi ločeni del splošne socialne statistike vseh navedenih oseb, ki bo izvedena tekom meseca oktobra t. l.

Vsak invalid, vsaka vdova in sirota in vse ostale interesirane osebe so lahko prepričane, da je poverjeništvu za socialno skrb pripravljeno podpreti z vsemi svojimi sredstvi izvršitev teh dveh akcij prvega popisa in socialne statistike, ki morajo zbuditi in okrepiti v narodu zaupanje v državo, katera si je svesta svojih dolžnosti napram onim, katerim dolguje največ in katere hoče zadovoljiti v najvišji meri na ta način, da se pobriga za njihovo zdravljenje, za njihovo ponovno usposobitev za pridobitveno delo, za primerne pokojnine in za ustanovitev ali popboljšanje njihovega samostojnega pridobitvenega in družabnega položaja.

Vinogradniki! Pozor!

Trgatev se bliža in s tem vprašanje vinskih cen za letošnji pridelek.

Še menda nikoli ni vladala v tem oziru tolika nejasnost, kakor ravno letos. Vinska trgovina popolnoma počiva vsled valutnih in drugih razmer in prav za prav nimamo, razen za letnik 1917, nobenih vinskih cen, ker se nič ne proda in nič ne kupi. Poročila o letošnji trgatvi, to se pravi, glede pričakovane množine vina, ki se nahajajo semtertje v časnikih in se lansirajo od gotove strani, iz več ali manj sebičnih namenov, so popolnoma netočna in se puščajo v svet le, da se ljudstvo zmede.

Zatorej mi naj bo dovoljeno tukaj izrecno poudariti, da so vse vesti o obilosti pričakovane trgatve neresnične in da bo letošnja vinska letina, kar se tiče skupne množine pridelka, komaj dosegla lansko letino, to je, da bo jo prištevati slabšim vinskih letinam. Že nastavek grozdja spomladi ni bil, kakor se je splošno trdilo, bogat, temveč k večjemu